10e JAARGANG. № 259.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya.	¼ jaar		f 18.—
„ Java buitenb.	„ do.		„ 20.—
„ Europa	„ do.		„ 25.—

De Oostpost verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

DINGSDAG 4 NOVEMBER 1862.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letters betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

VERTREK DER LANDMAIL
In de maand November den 9den en 25sten

ADVERTENTIEN.

Wordt bekend gemaakt dat, tot *Vrijdag den 7den dezer* des morgens ten 10 ure, eene **inschrijving** zal zijn geopend voor den OVERVOER van 400 tot 600 tonnen STEENKOLEN, naar TONTOLIE (kampong Baroe.)

De voorwaarden, waarop deze overvoer moet geschieden, liggen voor belanghebbenden ter inzage op het Residentie-Bureau alhier.

SOERABAYA, Namens den Resident,
den 4den November 1862. *De Secretaris.*
(1497) WEGENER.

Veiling van doorgekapt kopergeld.

De Resident van Soerabaja maakt bekend, dat op **Woensdag den 12 November 1861.** bij 's lands pakhuizen te Soerabaja in het openbaar zullen worden verkocht:

± 375.000 Amsterdam ponden DOORGEKAPT KOPERGELD, waarvan een monster bij gemelde pakhuizen ter bezigtiging ligt.

De verkoop zal geschieden op de voorwaarden, bedoeld in de *Javasche Courant* van 17 dezer no. 75.

SOERABAYA, Namens den Resident.
24 *September* 1862. *De Assistent Resident.*
Bij verhindering,
De 1ste Kommies.
(1316) **A. WAREENAAR.**

Wordt bekend gemaakt, dat op den 20sten December 1862 des morgens ten 9 ure ten burele van den Directeur van den artillerie Constructie Winkel eene publieke

Uitbesteding

zal worden gehouden voor de levering van artillerie goederen en algemeene behoeften van Europeschen oorsprong, voor de dienst van het jaar 1864, waarvan de voorwaarden op boven vermeld bureau en op dat van den Resident van *Soerabaija* ter lezing liggen.

DE DIRECTEUR, VOORNOEMD:
(1391) LINDWURM.

De Resident van SOERABAJA, zich refererende aan de ter zake betrekkelijk e Gouvernements advertentiën, opgenomen in de *Javasche Courant* van den 25sten October jl. No 86, maakt bij dezen bekend, dat op de daarbij vermelde voorwaarden de openbare verpachting van de verschillende zoogenaamde kleine middelen in de Residentie SOERABAJA en het regt tot den verkoop van amfioen in het klein in de Residentiën SOERABAJA en KEDIRI over 1863 zal plaats hebben in den dalem van den Regent van SOERABAJA, op Zaturdag den 15den dezer, **des morgens ten 8 ure precies.**

SOERABAJA, Namens den Resident.
den 3den November 1862. *De Secretaris,*
(1488) WEGENER.

SUB-COMMISSIE VAN ONDERWIJS.
School-Commissarissen over de maand November
de heer J. L. van GENNEP en
J. D. HALEWIJN.

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Woensdag 5 November 1862.
Bij den heer B. van der ZAAN in de chineesche kamp, van diverse goederen.

Op Donderdag 6 November 1862.
Bij de heeren GEBRS. PERRET & CO in de stad, van diverse goederen.

Op Vrijdag 7 November 1862.
Bij de Weeskamer alhier, van onderscheidene sterfhoedels.

Op Zaturdag 8 November 1862.
Bij het Marine Etablissement te Kalimas, van overtollige en voor de dienst afgekeurde marine goederen.

Achter de pakhuizen van SECH AWAL, te kampong Baroe, van Bima van 80 paarden, aangebragt. (1466)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene DOCHTER J. A. A. C. VON OVEN, geb. *von Stralendorff.*
SOERABAJA, 2 *November* 1862. (1491)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, G. F. C. BOERMEESTER, geb. *Reijneke.*
Soerabaya, 4 *November* 1862.
Eenige kennisgeve (1495)

Bevallen van eenen ZOON, de echtgenoot van
J. C. BOTTER.
Soerabaya, *den 3den November* 1862.
(1492)

VENDUTIE
BIJ
GEBRS. PERRET & CO.
Op Donderdag 6 November 1862.
VAN DIVERSE
COMMISSIE GOEDEREN.
(1489)

Op den 7den dezer,

zullen door de Weeskamer in haar lokaal publiek worden verkocht, de nagelaten GOEDEREN van onderscheidene overledene personen, alsmede die van den gefailleerden koopman HAMMELBURG, bestaande in; VERGULDE- en BRONZEN PENDULES met STOLPEN, BLOEMVAZEN met DEKSELS, ÉTAGÈRE VOORWERPEN, KAMERSTOLPEN, THEE STOOFJES, VRIESCHE KENDIES, aarden PIJPEN, LEPELS, VORKEN, WANDELSTOKKEN met en zonder DEGENS, PONJAARDS of DOLKEN, enz. enz. (1496)

Op een nader te bepalen dag

zal door de ondergeteekenden publiek worden verkocht:

Een ERF met een STEENEN met PANNEN GEDEKT HUIS en BIJGEBOUWEN, gelegen binnen deze stad in de Jotangan, thans Jalottan, Blok No. 22, bij de verponding geregistreerd onder No. 294, thans geoccupeerd als HOTEL en WAGENVERHUURDERIJ door den Heer SCHMIDT benevens een daaraan grenzend uitgestrekt stuk gronds.

Inmiddels ieder afzonderlijk uit de hand te koop.

Nadere informatiën bij
(1375) ANEMAET & CO.

VERTREKKENDE PERSONEN;

NEYTS en echtgenoote, naar Nederland; gemagtigden de heeren HIL. BROEKMAN & CO.
(1493)

VERTREK VAN SCHEPEN

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het snelzeilend Hollandsche Barkschip

QUARTET,

Kapt. Z. MULDER

Het schip is voor den overvoer van passagiers zeer doelmatig ingerigt, en bevindt er zich eene comfortable badkamer aan boord.

Nadere informatiën te bekomen bij den Gezagvoerder in het JAVA HOTEL en bij
De Agent n,
(1475) B. J. VAN ECK & CO.

Passage naar Amsterdam.

wordt aangeboden met het Nederl. Campagne fregatschip

Anna Digna.

KAPITEIN OUMAN.

Deze bodem heeft een geëxamineerd geneesheer, en is door zijne comfortable inrigtingen zeer geschikt voor den overvoer van passagiers. Het vertrek zal tegen *ultimo November* plaats hebben.

Nadere informatiën te bekomen bij den Gezagvoerder in het MARINE HOTEL en bij
De Agenten,
[1459] B. KOPERSMIT & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Nederlandsche snelzeilend, gekoperd en kopervast tweedeks barkschip

JOHANNA ELISABETH.
Kapitein N. BURHOVEN JUNIUS.

Dit schip is tot den overvoer van passagiers en familiën bijzonder geschikt, hebbende eene groote en luchtige campagne met ruime hutten, badkamer, en hetgeen verder tot den overvoer van passagiers vereischt wordt.

Dit schip vaart een' bekwamen geëxamineerden scheepsdoctor, en zal waarschijnlijk *primo* of *medio December* naar NEDERLAND vertrekken.

Informatiën dienaangaande bij de Agenten **ADAM & CO,** alsmede bij den Gezagvoerder in het **Marine Hotel**, alwaar tevens eene teekening der campagne voorhanden is.
(1494)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.
HET STOOMSCHIP
OENARANG.

Kapitein KRAMER.
Vertrekt naar **Samarang** en **Batavia,** op Vrijdag den 7den November.
Adres bij
(1483) W. CORES DE VRIES

HET KANTOOR

van den Advocaat en Procureur Mr. F. C. FIEVEZ, is verplaatst, naar de Heerenstraat, in het lokaal van den heer DUYSHART. (1487)

Slechts één dag de waarheid te Spreken.

(*Vervolg.*)

— Goeden morgen, tante! Goeden morgen, oom! Hoe vaart gij?

— Goeden morgen, Joseph! — Wij zijn zeer wel! gij ook?

— Zeer wel! ik dank u! dit antwoord zweefde reeds op zijne lippen; daar hij echter een weinig hoofdpijn voelde, en aan zijne gelofte dacht, antwoordde hij, volgens de waarheid:

— Ik ben niet regt wel...ik heb hoofdpijn.

— Wat, hoofdpijn op uw' ouderdom! riep de oom uit. De hemel zij mij genadig! wat zijn dat tegenwoordig voor jongelieden! Op uw' ouderdom wist ik op zijn best, dat ik een hoofd had, dan alleen, wanneer ik mij moest kammen. En zelfs tegenwoordig nog... kijk mij eens aan! zie ik er niet gezond en sterk uit?

— Ja, oom! lag reeds op Josephs tong; daar hij echter weder bij tijds aan zijne gelofte dacht, antwoordde hij:

— Het komt mij niet voor, dat gij er wèl uitziet.

— Hoe?

— Ik zeg, dat gij er niet regt wel schijnt uit te zien!

— Wat denkt gij? Waarom zie ik er niet wel uit? Dat zou ik toch wel willen weten?

— Gij ziet er te corpulent uit, te volbloedig... en.... en....

— En ik heb aanleg tot een' aanval van beroerte... niet waar?... dat wilt gij toch eigenlijk zeggen?

— Ja, oom!

— Bij den heiligen George, dat is te erg! riep de oude man in de uiterste ontsteltenis en toorn uit.

— Maar Joseph, wat wilt gij met zulke schrikkelijke dingen zeggen? zeide de tante, niet minder bewogen.

— Oom heeft mij gevraagd, en ik heb hem slechts de waarheid geantwoord, antwoordde de jongman bedeesd.

— Ja, voer de oom voort, ik geloof, dat hij liefst wilde, dat ik reeds dood was!

— Neen, oom, dat zou ik niet liefst willen, Ik zou opregt, maar niet overmatig treuren, wanneer gij kwaamt te overlijden.

— Niet overmatig treuren!! Maar verheugen zoudt gij u over de vette erfenis, welke gij verwacht, niet waar?

— Ja, oom, antwoordde de waarheidspreker.

— Geregte hemel! riep de oude man uit, sprong op, en liep in de hevigste gemoedsbeweging de kamer op en neder. — Hij wordt elk oogenblik slechter, en stapelt onbeschroomd de eene beleediging op de andere. Antwoordt mij: wat moet dat alles beteekenen? vroeg hij, plotseling voor zijnen neef blijvende stilstaan, en van verkropte woede bevende.

— Ik doe niets, dan de zuivere waarheid spreken, zonder mij door vrees of gunst daarvan te laten afbrengen, was diens antwoord.

— Gij....gij onnatuurlijke, ondankbare, schaamtelooze....! brulde de oom, van toorn ziedende, en niet in staat, den zin te eindigen.

— Wel, Joseph, hernam de tante op verwijtenden toon, hoe kunt gij u toch zoo gedragen? Waarmede hebben wij dat verdiend?

— Maar, lieve tante, ik spreek immers slechts de waarheid.

— Ach, gij meent het niet zóó, als gij zegt!

— Toch wel, tante!

— Zekerlijk niet! gij zoudt ontroostbaar zijn, wanneer uw oom en ik kwamen te overlijden.... niet waar?

— Neen, tante, ik zou niet ontroostbaar zijn.

— Foei, dat monster! riep nu de oude dame uit, wierp zich op een stoel, en hield, in tranen losbarstende, haren zakdoek voor de oogen. — Gij wilt ons om het leven brengen!

— O neen, tante, dat wil ik niet! ik zeide slechts, dat ik niet ontroostbaar zou wezen, wanneer gij en oom kwaamt te overlijden, en dat zou ik ook niet wezen; geen jongman treurt zich dood, wanneer zijn oom en zijne tante sterven!

— O, gij ontaarde, jeugdige booswicht, gij doet mijn bloed in de aderen stollen! riep de arme oude dame, snikkende.

— Laat hem loopen, Mary, spreek geen woord meer! schreeuwde de oom, mede op een stoel neêrzinkende, en zich het zweet van het gloeijend roode aangezigt wisschende, — spreek geen woord meer tegen hem! Wij hebben eene slang in on en boezem gevoed, om ons eindelijk door haren giftigen angel te laten steken!... Maar hij is de eenige zoon van mijn' geliefden overleden broeder, en om diens wille zal ik hem vergeven, wanneer hij zijne woorden terugtrekt, en verklaart, dat het hem spijt, ze geuit te hebben.

— Trek uwe woorden terug, Joseph, en zeg, dat gij het zoo niet gemeend hebt... en zekerlijk, ik weet, dat gij het ook niet zoo gemeend hebt! smeekte de tante, haar zakdoek van hare oogen nemende, en met vleijende blikken tot den jongman opziende.

— Maar, lieve tante, ik heb het werkelijk zoo gemeend, en ik kan mijne woorden niet terugtrekken, want zij zijn waar.

— Pak u dan dadelijk uit mijn huis voort! riep de oom. Geen oogenblik zult gij er langer

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaija 4 November 1862.

Opgave van de politie

Omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

4 November.

voor Aankomst.

C. M. Pompe, van Samarang. M. Demetrius, en J. Ruiji. van Batavia. Weduwe Postma, van Samarang. C Frölke, van Batavia.

voor Vertrek.

F. Vos en familie, naar Pasoeroean, C. Frölke, naar Samarang.

Aangekomen Passagiers.

Met de Ned. Schoener *Argo*, Kapt. A. W. F. van Teutem van Batavia de heer Hen.

— Wij vernemen, dat heden avond van de scheepshelling bij de Fabriek voor de Marine en het stoomwezen te water zal worden gelaten Zr. Ms. ijzeren rader-stoomschip *Curaç.*

PASOEROEAN, 31 Octob. — Dezer dagen zijn op de hoogte van Sidho-Ardjo, Kali Anjar en andere omliggende plaatsen, verscheidene Inlandsche handelsvaartuigen door sterkgewapende roovers aangevallen.

Het is den roovers, die meest allen Madurezen zijn, gelukt, bijna alle handelsartikelen, bestaande uit rijst, kains en andere kleedingstukken, alsmede de gevonden gelden buit te maken; terwijl zij eene prauw, waar niets van te halen was, met zeilen en al hebben ingepalmd.

Pas. N. en Adv. Bl.

NEDERLAND.

GRONINGEN, 27 Aug. Gisteren na den middag begaven zich de heeren officier van justitie, regter-commissaris ter instructie van strafzaken en fungerend-griffier bij de regtbank alhier, naar de gemeente Hoogezand, ten einde aldaar onderzoek te doen in eene zaak, den eerstgenoemden door een toeval ter oore gekomen, en welke in eene vroegere eeuw vóór de beroemde Pinel en Esquirol te huis behoort.

Ten huize van een' bakker aldaar vonden zij diens 38 jarigen krankzinnigen zoon op den koestal in een hok als een wild dier opgesloten. Dat hok was door eene schuif in twee deelen verdeeld. Het eene, lang ongeveer 2 Ned. el en breed 1.58, diende tot slaapplaats, het andere, waarin een geheim gemak, lang 2.20 en breed 1 el, diende tot wandelplaats voor den ongelukkige. Lucht en licht kreeg hij niet anders dan door een gat, waarvoor drie à vier tralies waren, en eene opening, waar-

---

n blijven! En mijn testament zal ik nog heden veranderen! Geen shilling zult gij van mij krijgen; mijn geheel vermogen, behalve eene lijfrente voor mijne zuster, uwe tante, zal ik voor de oprigting van een gasthuis nalaten! En nu, voort met u.... voort uit mijn huis! riep de vergramde oude man, en liep op zijn' neef toe, als wilde hij dezen de deur uitschoppen.

— Ik bid u, John, laat hem eerst ontbijten! zeide de tante; het is niet gezond, op een' kouden ochtend, zoo als nu, met eene ledige maag op straat te gaan.

— Ontbijten? Al lag hij van honger te sterven, zou hij in mijn huis geene bete broods meer krijgen! schreeuwde de oom woedend.

Josephs oogen stonden vol tranen. Zijn gevoel drong hem, zich aan den boezem zijner tante te werpen, en zijn' oom om den hals te vallen, gelijk hij dit in zijn' eenigzins woesten kinderlijken leeftijd na de eene of andere stoute streek pleegde te doen; maar hij had zijn woord gegeven, om zich over alles, wat hij overeenkomstig de waarheid had gesproken, niet te verontschuldigen. Zwijgend nam hij dus zijn' hoed op, en verliet met een kort: „Adieu, oom en tante!" het huis.

— Een onnatuurlijke, ondankbare jonge booswicht is hij! brulde Mr. John Morris, met die verbittering, welke men in den regel slechts tegenover hen gevoelt, die men liefheeft.

— Een door en door kwade jongen! sprak de oude tante snikkende.

— Foei, foei, foei! De eenige zoon van mijn' overleden broeder.... en ons zóó te behandelen! kermde de oude man.

— Ja, Benjamins gebeente moet zich wel in het graf omdraaijen! vervolgde miss Morris weenende.

— Wat zou nu zijn schaamteloos gedrag toch beduiden? vroeg Mr. Morris.

— Ik weet het niet, antwoordde zijne zuster wanhopig. Maar, die arme jongen.... misschien is het met zijn hoofd niet regt wèl gesteld! Hij zeide reeds, dat hij hoofdpijn had, en ik bemerkte ook in zijne oogen iets zonderlings, voegde zij er bij, ditmaal de phantasie te hulp roepende.

— Werkelijk? vroeg de oude man.

— Ja zeker! Het zou mij in het geheel niet verwonderen, wanneer hij inderdaad een weinig van de streek was! Dat komt nu van dat eindelooze afmeten van linten en kanten; en dan die lange rijen cijfers, die hem 's avonds in de rekeningboeken op den duur voor de oogen dansen! Het zal nog al wat opziens geven, als men verneemt, dat gij uwen armen, krankzinnigen neef uit uw huis verjaagd hebt!

— Ba! onzin! hij is net zoo min krankzinnig, als gij en ik. Het is niets dan zijne natuurlijke boosheid en verdorvenheid, die zich eindelijk vertoond heeft, en ik wil niets meer met hem te doen hebben!

— Goed, maar gij zult toch zien, dat hij niet wel bij het hoofd is, anders zou hij ons zeker niet zoo beleedigd hebben; hij heeft dit immers tot nu toe nooit gedaan.

Doch al hare aanmerkingen vonden geen' ingang bij den verbitterden en halstarrigen ouden oom, en deze besloot dan ook het gesprek met de verklaring:

— Ik onterf hem! Hij zal nimmer weder bij mij over den drempel komen!

— Dat is dus de eerste les geweest! sprak de arme Joseph zuchtende tot zich zelven, terwijl hij zich op weg naar zijn' winkel begaf. Ter naauwernood heb ik een uur lang de waarheid gesproken, en reeds ben ik door mijn oom verstooten en onterfd, en.... O, neem mij niet kwalijk, miss Robinson!

In gepeins verdiept, was hij namelijk eene vrij corpulente dame tegen het lijf geloopen, die, als een fregat met volle zeilen, met crinoline en wijde kleeding, waardoor schier de geheele breedte der straat gevuld werd, hem te gemoet kwam.

— Ei, ei, ei! waarover loopt gij zoo te peinzen, Mr. Morris? vroeg de lijvige dame.

— Over mijn' oom en mijne tante, antwoordde Joseph, terwijl zijne blikken verstooid over de bont opgeschikte dame dwaalden.

— Over uw' oom en uwe tante! O, dat is een brave neef! Maar... kijkt gij zoo oplettend naar mijn' hoed?

— Ja!

— Ei!... Nu, daar gij zoo öpregt zijt... zeg mij eens, hoe bevalt hij u?

— Op zich zelven zeer wel.... maar niet voor uw' persoon.

— Zoo, en waarom niet?

— Omdat hij u niet staat.

— Waarlijk? nu zou ik toch wel willen weten, waarom die hoed mij niet staat! Ik bid u, spreek openhartig, want ik weet, dat gij veel smaak bezit.

— Openhartig gesproken, geloof ik, dat hij te ligt is voor een zoo corpulent persoon als gij, te kleurig voor uwen ouderdom, en buitendien te kostbaar voor eene kamenier.

— Ei, inderdaad? En waardoor weet gij dan, dat ik zoo oud ben? riep miss Robinson, vuurrood van gramschap wordende.

— Door drie onfeilbare kenteekenen: uwe lijvige gestalte, uw dun haar en uwe zwakke oogen.

(*Wordt vervolgd.*)

door hem het eten toegeschoven werd. Zijne kleeding bestond uit een lang blaauw hemd. In dien toestand had hij 8 à 9 jaren doorgebragt, zonder in al dien tijd dat hok ooit verlaten, of geneeskundige hulp gehad te hebben. Voor het vorige scheen hij goed behandeld en gevoed te worden. Zijne krankzinnigheid was van eene zeer goedaardige natuur, en des te onbegrijpelijker is bovenstaande handelwijze van welgestelde ouders jegens hun kind.

De oorzaken daarvan moeten de volgende zijn: Voor ongeveer 15 jaren idioot geworden, lieten zij hun zoon eerst rondloopen, totdat de vrees om van hem gescheiden te worden, zoo hij naar een gesticht werd gebragt, eene verkeerd geplaatste liefde, de vrees, dat een verblijf in een gesticht hun te duur zou zijn, eene verkeerd geplaatste zuinigheid; de vrees, dat hij de klandisie hunner bakkerij zou benadeelen, omdat vooral het schoone geslacht voor den idioot bevreesd was; de vrees voor eene mogelijke kwaadaardige bui, alsmede de last, welken zij van hem hadden, hen deden besluiten om hem, nu 8 à 9 jaren geleden, op te sluiten, en zoo doende alle mogelijkheid tot herstel te benemen.

Wij vernemen, dat door den president der regtbank, op requisitoir van den officier van justitie, bereids magtiging is verleend om den ongelukkigen voorloopig in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Zutphen op te nemen.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 Aug. De groote quaestie, welke thans aan de orde van den dag is bij de Belgische pers, is het oprigten eener overgroote handel maatschappij, met een kapitaal van niet minder dan 200 millioen, en waarvan de zetel in Antwerpen zou gevestigd zijn. Ik heb u reeds over dit punt vroeger geschreven, doch ben er niet weêr op teruggekomen, om reden, dat ik deze onderneming voor doodgeboren aanzag. De personen, die zich aan het hoofd stelden, leverden bij het publiek de vereischte waarborgen niet op, en, ook toen men bij het ministerie de aanvraag deed, om zich als naamlooze vennootschap in te rigten, werd zulks, onder de regtstreeksche werking van de heer Frère, minister van financiën, geweigerd.

Thans nam de maatschappij hare toevlugt tot eene vennootschap *en commandite*, en deed te Antwerpen in een enkel blad, en dat juist in geen' geur van heiligheid staat, zeer hoog hare ontwerpen klinken. Men rigtte daarenboven gedruischmakende betoogingen in, men gaf serenades aan eenen Amerikaan, zekeren heer „Bellot de Minières", welke onbekende de man was, die, zeide men, de Cresussen van Frankrijk, Engeland en Amerika voor Antwerpen had weten in te nemen — maar de Antwerpsche handel en burgerij hielden zich koel bij dit alles, en zij blijven wantrouwig en gedurig naar het publiceeren der statuten van die vereeniging uitzien.

Een hevige pennetwist is, ten gevolge dier onderneming, en na een allervinnigst artikel, door den *Précurseur* van Antwerpen afgekondigd, ontstaan, zoodat men op dit oogenblik een drietal processen over laster en eer-rooven aankondigt: een der actionnarissen van het blad tegen een der ontwerpers van de maatschappij; de maatschappij tegen den uitgever van den *Précurseur*, en eindelijk de hoofdredacteur van gezegd blad tegen hooger gezegder ontwerpers, die vroeger te Marseille, volgens afgekondigd vonnis, juist geene schitterende zaken heeft gedaan. Er ontbreken aan deze polemiek enkel nog eenige revolver-schoten en degensteken, om *volmaakt* te zijn.

L'Echo du Parlement, het door u gekend ministerieel blad, blijft voortdurend de Vlaamsche dagbladpers, die het van Nederlandsch-gezindheid beschuldigd, aanranden. Die „besmetting" heeft het blad tot heden maar in een paar couranten gevonden; dach als het de tachtig of negentig Vlaamsche dag- of weekbladen wil nagaan, zal het bevinden, dat zij allen met die ziekte behebt zijn, en met voorliefde van datgene spreken, wat Nederland betreft, zonder daarom juist de vlag der annexie op te steken. Wat zal *l'Echo du Parlement* zeggen, als op het congres, dat in den aanvang van September te Brugge gehouden wordt, de Nederlandsche spelling zal worden aangenomen, en de Vlaamsche van lieverlede verdwijnen zal?

Ik denk, dat uwen landgenooten te Brugge een uitmuntend onthaal zal ten deel vallen, niettegestaande den dwazen uitval van den heer Paul Devaux, lid der kamer van volksvertegenwoordigers en van den gemeenteraad van Brugge, die bij het stemmen van een crediet voor de feesten, onbehendig genoeg is geweest om het congres — o gruwel! — als iets revolutionairs, als een centraal punt der zoo gevreesde anexeerders te willen doen verdenken. Wat eene enkele *a* of *e* toch al niet kan doen uitbroeijen! Het programma der Brugsche feesten is verschenen, en het b looft vier schitterende dagen.

Aan het hof, waar alles sedert het herstel van den koning een gustiger uiterlijk heeft bekomen, verwacht men, zoo als uw blad overigens reeds heeft aangekondigd, het bezoek van koningin Victoria. Feest zal het daar eigenlijk niet zijn: noch de toestand van koning Leopold, noch die der vorstelijke weduwe veroorloven zulks; doch men weet, dat onze koning innig aan Engelands koningin gehecht is, en zelfs in haren krieg, bij voorkeur, zijne politieke inspiratiën zoekt.

Gent en de Borinage zijn rustig; voor de laatste woelingen in het Walenkwartier zijn eenige werklieden veroordeeld; doch de Waalsche dagbladen beroepen zich andermaal op de genade des konings, hetgeen ons herinnert, dat er nog eenige Gentsche fabriekwerkers achter de traliën zuchten, die, met meer regt dan zij, de vrijheid te gemoet zien. Overigens, Gent verkeert nog altijd in een' benarden toestand.

Tot nu toe heeft de administratie van die stad zich weinig om het lot der arbeiders bekommerd; het is grootendeels de bijzondere liefdadigheid, welke in hunne behoefte voorzag; maar die hulpbron droogt van lieverlede uit. De *Handelskring* heeft in specie en voorraad niet minder dan 281,885 fr. uitgedeeld. Het in-kassa beliep op 20 Aug. ll. slechts 50,137 fr. 63 c. meer, en men had, vóór dien datum, niet minder dan 13,000 fr. per week uitgereikt. Hoe zal men verder de 3950 familiën, welke 16 à 20,000 personen bevatten, onderhouden, te meer, daar de winter nadert, en het in werking brengen van het Engelsch-Belgisch tractaat, op 1 October, een aantal fabrieken, naar men zegt, in hare werking zal krenken.

De dagbladen van Antwerpen, ten minste *de Precurseur, het Journal d'Anvers, het Handelsblad* en *de Grondwet* — de *Avenir* schijnt in den ban te zijn geslagen — kondigen de plegtige woorden en beloften af, die de koning opzigtens Antwerpen, bij verschillende gelegenheden, gedaan heeft, en willen daardoor op de beslissing van Z. M. drukken, wat aangaat het antwoord, te geven op de requesten, die de afbraak der beide citadellen vragen. Het energiek artikel, ieder dag aan het hoofd der kolommen in gemelde bladen geplaatst, heeft indruk gemaakt in onze hooge kringen, en de verbittering tegen Antwerpen is er zeker niet door verminderd. Het antwoord zal echter ontwijkend zijn, zoo als overigens wel te denken was. Wat men te Brussel echter hoopt gewonnen te hebben, zoowel door de vertraging in het antwoord als door het hangend houden van den senaat der verkiezing van den heer J. van den Bergh Elsen, is, dat de woeling te Antwerpen zal bedaren, en dat de strijd zal ophouden *faute de combattants*. Dat is moeielijk aan te nemen.

Er is sedert eenigen tijd bij het ministerie van justitie alhier een vrij zonderling geval aanhangig. De Hollandsche protestantsche gemeente van Antwerpen leeft niet juist in de beste vriendschap met de Duitsche, welke echter te zamen slechts ééne gemeente uitmaken. In eene vergadering, onlangs alhier onder voorzitterschap van den heer Veut gehouden, heeft men eindelijk besloten, den leeraar der Hollandsche gemeente, den heer van Waning-Bolt, af te zetten. Volgens het weinige, dat over die zaak uitlekt, want de dagbladen houden er zich niet mede bezig, zou zulks geschied zijn uit hoofde der rationalistische leerstelsels, welke de heer van Waning-Bolt op den kansel verkondigde.

Het schijnt echter, dat de intrigues der Duitsche gemeente, in dit geval, de groote rol gespeeld hebben, dewijl de Hollandsche gemeente het zeer eens met haren leeraar is, en algemeen bij den minister van justitie, in wiens attributen de hervormde godsdienst geplaatst is, per request heeft aangedrongen, dat de genoemde beslissing niet bekrachtigd worde. Middelerwijl betreedt de heer van Waning-Bolt den kansel niet meer, doch zet de katechisatie, in een privaat-gebouw, voort, en toen onlangs een predikant uit Gent, ter zijner vervanging, den kansel betrad, stonden de lidmaten der Hollandsche gemeente op, en verlieten den tempel.

De groote quaestie moet hier eene soort van prioriteit zijn, welke de Nederlandsche gemeente wil hernemen, en welke de Duitsche niet wil verliezen. Ik schrijf u over dit punt nader, wanneer de zaak een helderder aanzien mogt bekomen; tot nu heeft de minister van justitie geen besluit, opzigtens het ontslag des Hollandschen leeraars, genomen, welke laatste, naar ik verneem, een zeer achtenswaardig en in zijne woonplaats gunstig gezien man is.

Er is hier een belangrijk boek verschenen *La terreur blanche au Texas, mon évasion de ce pays*, brieven, welke een uitgewekene Belg, de heer Houzeau, uit Amerika aan zijne vrienden geschreven heeft. Ik kende dit boek reeds door eenige uittreksels; het schetst met levendige kleuren de afschuwelijkheden, welke aan gene zijde van den oceaan, in de slavenlanden, sedert de burgeroorlog daar is uitgeborsten, gepleegd worden. *La terreur blanche* zal opgang maken; al, wat wreed, bloedig, moorddadig en schelmachtig is, vindt immers bijval! De *gedenkschriften* van den beul te Parijs, Sanson, en die van den agent der geheime politie Canler, hebben Alexander Dumas onttroond, en dreigen zelfs de *Misérables* in de schaduw te stellen.

Er wordt hier, in zekere kringen, veel gesproken over een diefstal, welke te Spa aan de *roulette* zou gepleegd zijn. Men zou aan een gewoon bezoeker van onze coquette badplaats, in de speelzaal zelve, eene portefeuille met 50,000 fr. ontfutseld hebben. De pleger van dien diefstal vond het gewis makkelijker en afdoender, *à la Macaire*, dan wel op het al te langzame *rouge et noir* te spelen. Er wordt over dit geval veel en verschillend gesproken.

Onze minister van buitenlandsche zaken is met het door senaat en kamer aangenomen handelstractaat naar Londen vertrokken. Men weet, dat dit tractaat, met zekere aanbevelingen, gestemd werd, en de heer Rogier gaat in persoon pogingen aanwenden bij het Engelsch gouvernement, om de door de leden der Kamer verlangde concessiën te bekomen. Erlangt hij niets, dan wordt het tractaat in dier voege gebragt, zoo als het oorspronkelijk door Engeland voorgeschreven werd.

— Uit Brugge schrijft men het volgende. Gelijk men weet, vertoeft aartshertogin Maria van Oostenrijk, gemalin van aartshertog Rainer, sedert eenige weken te Blankenberghe, waar zij de baden gebruikt. Telkenmale, wanneer zij zich in zee begeeft, wordt zij vergezeld door den badopziener van Wulpen. Voor eenige dagen beviel diens vrouw van eene dochter, waarop van Wulpen de aartshertogin verzocht, peettante over de jonggeborene te zijn, en deze ten doop te houden, welk verzoek welwillend door haar werd aangenomen. Den 27sten had deze plegtigheid plaats, en de aartshertogin begaf zich, vergezeld door baron von K., naar de woning van van Wulpen, om diens jonggeborene dochter naar de kerk te vergezellen. De togt derwaarts geschiedde te voet, te midden eener ontelbare menigte nieuwsgierigen. Het kind ontving de namen Maria Rainer. Ieder prees de minzaamheid, waarmede de aartshertogin den wensch van van Wulpen vervulde, en deze had vele redenen om zich over hare edelmoedigheid te verheugen.

FRANKRIJK.

— Het is thans zeker, dat de Keizer zich als candidaat der Academie, ter vervanging aan wijlen den kanselier Pasquier, zal stellen. De Keizerlijke candidaat schijnt zelfs zeker van zijne benoeming te wezen; er moeten althans reeds bevelen gegeven zijn om de zoogenaamde *Salle des Etats* in het Louvre tot dat doel in te rigten. De gewone bezoeken zijn reeds begonnen, natuurlijk niet door den candidaat in persoon, maar door zijne vrienden, die in dat geleerde ligchaam zitten. Bij velen ondervonden zij echter een' onverwachten tegenstand. Zoo hebben de Heeren Ampère, de hertog de Broglie, de Falloux, de Montalembert, de Remusat, Mgr. Dupanloup en Villemain den candidaat hunne ondersteuning geweigerd, waarbij zich ook waarschijnlijk de Heeren Berryer, E. Legouvé, de Laprade, A. de Vigny en St. Marc Girardin zullen aansluiten. Heeft de verkiezing werkelijk plaats, waaraan men schier niet kan twijfelen, dan zal het zeker nog al piquant wezen, het leven van den Heer Pasquier, eerst door den directeur der Academie, den Heer de Montalembert, en daarna door Napoleon III bij zijne plegtige ontvangst te hooren bespreken.

— Men zegt, dat Prins Napoleon te Genève eenige onaangenaamheden heeft gehad. De Prins zou een togtje op het meer hebben gedaan, en, zonder zich aan de regten van het kanton of van de confederatie te storen, de driekleur van zijn vaartuig hebben laten wapperen. Er moet daarop eene volksmanifestatie hebben plaats gehad, en, naar men zegt, zijn er van den wal eenige geweerschoten op het vaartuig gelost. Het geval heeft nog al sensatie in het kanton verwekt.

— Een ontvanger van de indirecte belastingen, die langzamerhand 80 fr. in kleine hoeveelheden, die nooit meer dan één franc bedroegen, te veel had ingevorderd van de belasting-schuldigen, werd door de jury vrijgesproken, nadat zijn verdediger „de ontzettende ellende in den zwarten rok" had geschilderd en den beklagenswaardigen toestand van beambten, wier inkomen bij de stijgende prijzen der levensmiddelen stationair is gebleven, zoodat het, zeide hij, een raadsel is, hoe zij, niettegenstaande allerlei ontberingen en bewonderenswaardige spaarzaamheid, nog bestaan. Aan betuigingen van medelijden liet men het, volgens den verdediger, niet ontbreken; de pers en de tribune trokken zich het lot van de kleine beambten wel aan, maar toch bleef alles hetzelfde. Het waren, zijns inziens, de natuurlijke gevolgen van de tegenwoordige huishouding, die de middelen van het land zoodanig uitont, dat er voor hen, die nuttige diensten bewijzen, niet genoeg overblijft.

— Men leest in de *Moniteur de l'Algérie* het volgende: De stad Algiers schijnt, na in ongeveer twee jaren en onder de merkwaardigste omstandigheden vier zeer merkwaardige verschijnsels van het hoogste belang te hebben bijgewoond, nl. eene zon-eclips, eene maansverduistering, de ontmoeting van de maan en Venus, en het zigtbaar worden van Mercurius op de schijf der zon, ook het tooneel te moeten zijn van de meest indrukwekkende meteorologische incidenten. Op Zondag 10 Augustus heeft eene waterhoos met eene onweêrstaanbare kracht de lage gedeelten van de stad en hare omstreken geteisterd, en de ernstigste verwoestingen aangerigt. Plotseling gevormd te midden van eene hevige windvlaag, gewapend met eene wonderbare kracht, voortgedreven door een ontzettend geweld, en ontzaggelijke watermassa 's met zich slepende, verschijnt zij plotseling tegen den middag ten noorden van de kaap Pescada, sleept alles mede op de heuvels van de Bou-Zarria, valt op het kwartier Bugeaud en de voorstad Bab-el-Oued, trekt door de vestingwerken, werpt het artillerie-tuighuis omver, gaat door de wijk van de prefectuur, valt neder op de bouwwerken van den vuurtoren, veegt het gouvernementsplein schoon, overstroomt de wijk Bad-Azoun, en verdwijnt in de vlakten, na, zich allengs verminderende, met eene woeste vaart de Agha, het lagere Mustapha, Hussein Dey en de Rasauta te hebben doortrokken. Het geraas van den donder heeft zich dadelijk vereenigd met het geweld van den storm, welke met woede dikke wolken stof en regen voor zich heên drijft. De hoos had naauwelijks een half uur noodig om, van het noord-westen naar het zuid-westen, een' afstand van ongeveer 25 mijlen te doorloopen. Eenige bijzonderheden omtrent de verwoestingen, aangerigt door het verschrikkelijke luchtverschijnsel, zullen voldoende zijn om daarvan een denkbeeld te geven. Op de kaap Pescade en te St. Eugène zijn de lagere gedeelten door hunne ligging behouden gebleven, ofschoon eenige huizen zijn getroffen, maar het kleine seminarium heeft vreeselijk geleden; al de stellingen van O. L. Vrouw van Afrika zijn medegesleept en de voornaamste koepel, welke bijna voltooid was, is geheel vernield. Al wat van het artillerie-tuighuis niet sterk gemetseld was, is omvergeworpen; een gedeelte der oude werkplaatsen, ter lengte van meer dan 100 ellen, is slechts een hoop steenen, dakpannen en gebroken balken. Twee artilleristen zijn ernstig gewond. De boomen van de laan, welke langs de esplanade en den weg naar de poort Bab-el-Oued loopt, zijn voor het grootste gedeelte ontworteld en ter neêrgeworpen. De tuin van Marengo draagt talrijke sporen van de woede van den wind en de regen. Vele glazen van de wijk van de Prefectuur en van de straat Bab-el-Oued zijn geheel, andere slechts ten deele, gebroken; huizen zijn overstroomd. Wat de vuurtoren betreft, is het dak van de kruidmolen over eene uitgestrektheid van 60 ellen geheel verdwenen, slechts de dikte balken zijn overgebleven. In de haven zijn door den storm twee vaartuigen omgeslagen. Op hetzelfde oogenblik breekt de ankerketting van den daar liggenden Sahel. Aan den winkel, vroeger bekend onder den naam van *la Convolation* begon de hoos eerst regt hare kracht in de lagere streken te doen gevoelen. Zij heeft het geheele dak van het huis genaamd *Père la Chaise* weggerukt, zonder het overige gedeelte van het gebouw aan te raken; zij heeft het hek van het amphitheater van het oude hospitaal de Salpetrière gebroken, de waschplaatsen, Kolk genaamd, vernield, nadat zij den voorgevel van den daaraan grenzenden winkel had stuk geslagen, en vervolgens den schoorsteen van de papierfabriek afgeworpen, die ingestort is, en door haren val den schoorsteen zelven geheel verbrijzeld. Het zinken dak van de brouwerij Thomas, gelegen nabij de woning van den Heer Mertz, is afgerukt, alsmede de deuren, ramen en schuttingen. In de muren der naburige huizen zijn groote scheuren, en de oude smelterij van den Castelbou, een zeer groot gebouw, is in tweeën gespleten, waardoor het dak is vernield. Het dak van het telegraaf-kantoor, gelegen aan het strand van de zee tegenover de *Salpêtrière*, is ook geheel vernield. Terstond na het vernemen van het onheil hebben de heer Mercier-Lacombe, hoofd directeur van de burgerlijke werken, alsmede de plaatselijke kommandant, vergezeld van 100 man zich naar Bab-Oued begeven, ten einde hulp te verleenen op de plaatsen, die het meest hadden geleden, en iedereen prijst den ijver, welken deze twee ambtenaren in deze ongelukkige omstandigheden hebben aan den dag gelegd.

PARIJS, 28 Aug. — Uit Shanghae wordt gemeld, dat de Fransche ambassade te Peking mededeeling heeft ontvangen van prins Kong, waarbij hij, namens den keizer van China, aan de weduwe van den admiraal Protet 100 vellen sabelbont en eenige stukken geborduurde zijde aanbiedt. Er zullen op kosten van de Chineesche regering twee katholieke kerken worden gebouwd ter herinnering aan den dapperen zee-overste, de eene te Shanghae, de andere op de plaats, waar de admiraal is gesneuveld.

— Alexandre Dumas heeft zich van Garibaldi teruggetrokken, omdat deze moet hebben gezegd, dat hij thans de Mazzinistische partij was toegedaan.

— Naar men uit geloofwaardige bronnen verneemt, worden door eenige voorname Engelsche huizen 16 kolossale ijzeren kanonneerbooten voor de Zuidelijke Staten gebouwd, welke hier te lande ook van al het noodige krijgsmaterieel zullen voorzien worden. De bevelhebbers dier bodems zouden daarmede de haven van Boston of van New-York trachten binnen te loopen, en de stad bombarderen. Naar men wijders verneemt, moet de regering te Washington van hare agenten in Engeland reeds kennis van dit plan hebben bekomen. Eindelijk wordt nog gemeld, dat, volgens eene mededeeling van den Amerikaanschen gezant aan graaf Russel, de bondsregering voornemens is, kaperbrieven uit te geven, ten einde de vijandelijkheden der Zuidelijke kapers tegen den handel der Unie tegen te gaan.

— Bij het jongste groote diner van den heer Thouvenel, werd een nieuw geregt, *omelette impériale* (keizerlijke eijerkoek) opgedischt „Hoe vindt gij", vroeg een diplomaat den ander, „deze keizerlijke omelet?" „Zeer alledaagsch", luidde het antwoord. „Ik zie er niets anders in, dan gebroken eijeren" (*oeufs cassés*).

— Bij het wisselkantoor Monteau in het Palais-Royal zijn drie valsche Engelsche banknoten aangehouden; zij zijn naar de Engelsche bank opgezonden, waar een naauwkeurig onderzoek wordt ingesteld. Zij zijn dááraan herkenbaar, dat het vrouwenbeeld, dat daarop voorkomt, zeer slecht is gelukt.

DUITSCHLAND.

— De *Milit. Zeitung* bevat eenige bijzonderheden betreffende de uitvinding eener ontplofbare stof, bestemd om het buskruid te vervangen, en door den uitvinder bestempeld met den naam van gazkruid. Het bestaat uit eene soort van papier, hetwelk de ontplofbare zelfstandigheid bevat. Het wordt binnen den tijd van 2 à 3 uren bereid door middel eener vloeistof, zonder het minste gevaar voor uitbarsting, terwijl de grondstoffen, tot de compositie benoodigd, overvloedig in den handel voorkomen. Bovendien is het aan geen bederf onderhevig, en zuigt het geene vochten in. Het bevat geen zwaveldeelen, noch eenig zuur, en heeft ook overigens niets gemeens met het bekende schietkatoen.

— Als eene bijdrage tot de kennis der gevolgen, welke het stelsel der vergunningen tot het uitoefenen van het apothekersvak na zich sleept, wordt het volgende gemeld. Het apothekersberoep in Pruissen is thans, als een bepaald privilegie, een in den regel zeer kostbaar voorwerp van handel geworden. Eene in 1856 in eene stad van Midden-Pruissen geconcessioneerde apotheek werd onmiddelijk voor th. 36,000 verkocht, waarvan slechts th. 8000 voor de waarde van het huis. Voor eene, ongeveer 20 jaar geleden hier geconcessioneerde, apotheek is thans vergeefs th. 80,000 geboden. In eene kleine stad bestond eene apotheek, welke zeer goede zaken deed. Een jeugdig apotheker deed jaren lang aanvrage, om er eene concurrerende apotheek te mogen vestigen, doch vergeefs, zoodat hij zich naar Amerika begaf. Eenige jaren later werd de gevraagde vergunning aan een ander jeugdig apotheker verleend, zonder dat deze regt wist, hoe of waarom; voor de onkosten behoefde hij niet te zorgen, daar de concessie hem een crediet van eenige duizenden deed verwerven, en de gelukkige, die, om zoo te zeggen, den hoogsten prijs uit de concessie-loterij heeft getrokken, bezit thans eene bloeijende affaire.

Eene beschouwing over de katoen-quaestie.

Wij willen de oogen afwenden van de moord-tooneelen in Amerika, om ze te vestigen op eene quaestie, die voor Europa van vrij wat meer belang is, dan de strijd tusschen de Unionisten en de Separatisten, namelijk op de katoen; die, wanneer men het wel beschouwt, het eenige punt is, dat ons belangstelling in den Amerikaanschen oorlog inboezemt. In de verschillende producerende staten van het Zuiden is, volgens den Franschen Moniteur, nog een voorraad van 4 millioen balen, die gereed liggen om op de eerste opvordering naar Europa te worden overgebragt, doch het valt zeer te betwijfelen, of deze door niets gestaafd wordende bewering van dat regeringsblad waar is. Het is veel waarschijnlijker, dat de voorraad nog geen millioen balen bedraagt; men kan dit vermoeden daarop gronden, dat, toen de oorlog uitbrak, bijna alle planters besloten hebben, om zich geheel toe te leggen op de productie van eetwaren, daar zij begrepen, dat zij niet meer zouden kunnen rekenen op den aanvoer daarvan van het Noorden van Amerika, en dat de uitvoer van katoen met groote moeijelijkheid zou gepaard gaan. Men heeft dus in 1861 in het Zuiden zeer veel graan, rijst, maïs, aardappelen, haver en gerst, en zeer weinig katoen gebouwd.

In eene meeting, die dezer dagen te Preston heeft plaats gehad, te midden van het voornaamste katoendistrict van Engeland, waar men beter dan in de bureaux van den *Moniteur* weet, wat er in Amerika omgaat, is de verklaring afgelegd, dat, wanneer de burgeroorlog in Amerika als door een wonder eensklaps ophield, wanneer de zaken morgen tot hun vroegeren bloei terugkeerden, en de planters met denzelfden ijver als vroeger aan het werk gingen, er uit Amerika van nu tot in de maand October 1864 toch niet meer katoen naar Engeland zou kunnen worden gezonden, dan om aan de fabriek-arbeiders voor 46 van de 113 weken werk te verschaffen; men hecht dus in Engeland al heel weinig geloof aan de phantastische droomen van den Moniteur over 4 millioen balen.

Men mag dus niet langer rekenen, zelfs wanneer men de zaken uit het beste ooggunt beschouwt, op de Amerikaansche productie tot demping van den gapenden afgrond van het gebrek aan katoen, dat twee millioen Engelsche en misschien nog wel een millioen werklieden van andere Europesche staten tot wanhoop brengt. Men moet zich naar een' anderen kant wenden. Maar kan men van elders dan van Amerika katoen halen? Wel zeker. In de meeting te Preston is gezegd, dat Engelsch-Indië eene voor katoen bebouwbare oppervlakte bezit, die veel grooter is dan die van alle staten van Zuid-Amerika; dat Australië eene oppervlakte heeft, die drie, en Afrika eene, die acht of negen maal grooter is. Men ziet, dat er dus vooreerst nog geene vrees behoeft te bestaan voor gebrek aan katoen. Om al die gronden te bebouwen of voor bebouwing geschikt te maken is niets dan kapitaal noodig; Engeland bezit dit, en Engeland zal handen genoeg kunnen vinden, wanneer het dit werkelijk wil.

Wij willen hiermede hiermede niet zeggen, dat het dit nog werkelijk wil, maar wij zijn er niet verre van af, te gelooven, dat de Engelsche staatslieden, mannen die goede oogen hebben en ze ook weten te gebruiken, niet zoo boos zijn over de staking in den aanvoer van Amerikaansche katoen naar de Engelsche markt, als zij wel willen doen schijnen. Zij hebben op de volgende wijze geredeneerd, of dit ten minste kunnen doen:

Engeland bezit in Indië — om nog niet eens van Australië en Zuid-Afrika te spreken — eene uitgestrektheid voor de productie van katoen, die aan alle behoeften der Engelsche fabrieken kan voldoen.

Het is waar, dat dit niet juist de gezochtste katoen is, maar de industrie bezit onuitputbare bronnen en, door de noodzakelijkheid aangespoord, zal zij de ruwe producten van Indië wel weten in te rigten naar de eischen van het verbruik.

De eenige groote moeijelijkheid is in den prijs gelegen. Niet dat de Indische arbeider meer kost dan de zwarte, want er is ter wereld geen werkman, die minder kost dan de Indische; een handvol rijst maakt zijn voedsel uit, een stuk calicot, rondom zijn ligchaam geslagen, is zijne kleeding, en van vier staken, bedekt met groote vijgenbladen, bouwt hij zijne woning [1]).

Het kost bijna niets om katoen in Indië voort te brengen, maar het zijn de transportkosten, die den primitieven prijs zelfs verviervoudigen. Goede wegen heeft Indië noodig om een volmaakt katoen producerend land te worden; met goede wegen kan Indië met voordeel met Amerika wedijveren. Men is bezig, goede wegen te maken, maar in afwachting daarvan kan de Indische katoen, ten gevolge van de hoogere prijzen, die driemaal duurder zijn dan vóór twee jaren, op de Europesche markt komen.

De hooge prijzen van de katoen, die de fabriekanten van Lancashire tot wanhoop brengen, verontrusten de staatslieden van Downing-street slechts zeer weinig. Gelijk de opperbevelhebber op een slagveld, sluiten zij de ooren voor de hartverscheurende kreten der stervenden en gewonden; zij bemoeijen zich slechts met het eind-resultaat, met de zegepraal. Bij hen bestaat de zegepraal daarin, dat Engeland, dat feitelijk het monopolie van de katoen-fabriekatie bezit, tevens in het uitsluitend bezit zij van de productie der grondstof. Tot nu toe stond de industriële magt van Engeland slechts op één voet. Zij had Manchester, maar geen Nieuw-Orleans, Mobile of Savannah. Indien het plan der Engelsche staatslieden gelukt, dan zal die magt stevig op twee voeten staan. Zij zal verzekerd zijn van een onbepaalbare hoeveelheid der grondstof, en van fabrieken, de onuitputbare bronnen van productie bezitten.

1) Als voorbeeld kan dienen, dat een Indische dienstbode bij zijn' heer kwam klagen, dat zijn huis was afgebrand, en hij een onherstelbaar verlies daardoor had geleden. Toen de meester, die medelijden kreeg, hem vraagde, hoeveel er wel noodig was om een nieuw huis te bouwen, kreeg hij tot antwoord, dat dit wel eene som van 15 gulden zou kosten.

PROEVEN MET DE GUILLOTINE.

In een artikel tegen de doodstraf deelt een buitenlandsch dagblad de volgende bijzonderheden mede, welke, in weêrwil van het afschuwwekkende van het onderwerp, toch in zekere mate de algemeene aandacht verdienen.

Tijdens de verschijning van het verschrikkelijke werktuig van Dr. Guillotin, tegen het einde der vorige eeuw, bragt dit nieuwe middel tot voltrekking der doodstraf eene algemeene beweging bij de geneeskundigen in Europa te weeg. Dr. Guillotin beweerde, en hij geloofde dit ook, dat de dood, door dit werktuig te weeg gebragt, zachter dan eenige andere dood was, en dat de afsnijding der wervelbeenderen, der zenuwen en van alle organen van den hals het ligchaam oogenblikkelijk doodden.

Te Weenen werden verschillende proefnemingen gedaan, waaronder de volgende:

Er moesten eenige giftmengers ter dood gebragt worden. Beroemde geneesheeren, die reeds de stellingen van Dr. Guillotin hadden bestreden, verkregen verlof om gedurende de executie op het schavot te blijven. Telkenmale, wanneer de valbijl een hoofd afsloeg, werd hun dit overhandigd.

Het eerste hoofd was dat van een' jongman: de oogen waren gesloten, en de tong hing uit den mond; acht minuten na de onthoofding prikte men met eene speld op de tong, welke zich onmiddellijk terugtrok, terwijl het gelaat een' pijnlijken trek vertoonde.

Het tweede hoofd was dat eener vrouw; de oogen waren geopend, met smeekende blikken en vol tranen; veertien minuten na de executie rigtten de oogen zich nog naar den kant, van waar men riep.

Het derde hoofd was dat van den meest schuldigen; men gaf het een' slag, waarop de oogen zich openden, het gelaat plotseling kleurde, en op de gelaatstrekken eene onbeschrijfelijke uitdrukking van gramschap en woestheid te lezen stond; de oogen waren nog volkomen helder gebleven, en gaven een buitengewoon smartgevoel te kennen, zoo dikwijls men den hals aan de afgesnedene zijde aanraakte.

De ondergeteekende maakt belanghebbenden bekend, dat de betrekking van hoofd-ziekenoppasser in het stads-verband, waaraan eene bezoldiging van *f* **60**: 's maands en vrije woning verbonden is, **vacant is**, en verzoekt degenen, die ervaring hebben in de verpleging en oppassing van zieken, zich daarvoor aan te melden.

SOERABAJA, den 4 *November* 1862. — *De Assistent Resident voor de policie,* E. DIBBETZ.

(1498)

SCHEEPSBERIGTEN

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen van het Schip.	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Nov.	3	Ned. Ind.	Carolina.	Pa Robia.	12	Pasoeroean.	2 Nov.	geen	Soerabaija	...
„	—	Nederl.	Argo.	A. W. F. van Teutem.	284	Batavia.	27 Oct.	„	„	Anemaet & Co.
„	—	„	Jedo.	F. van Rossen.	399	„	— „	„	„	Fraser Eaton & Co.
„	4	„	Johanna Elisabeth.	N. Burenhoven Junius.	333	„	— „	„	„	Adam & Co.

Vertrokken Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Nov	4	Ned. Ind.	schoener	Sa-Adoh.	Hadjie Moh. IJoesoop.	Banjermassing.
„	—	„	„	Oentoong	Pa Kasidin.	Balie.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Z. M.	Korvet.	Juno.	.....	Kapt. t/z J. J. v. d. Moore.	Wachtschip.	...
„	Stooms.	Balie.	.....	Luit. „ 1 kl. Palm.	...	...
„	„	Gedeh.	.....	....	Opgelegd.	...
„	„	Phoenix.	.....	Luit. 1 kl. J. L. Nierstrasz.	...	...
„	„	Etna.	.....	„ 1 kl. van der Meulen.	...	...
„	„	Citadel van Antwerpen.	.....	Kapt. L. t/z G. P. J. Mossel.	...	...
„	„	Madura.	.....	Luit. t/z 2 kl. J. Greve.	...	...
Gouvernements	Stoomer	Hertog Bernhard.	.....	Stolte.	...	...
„	„	Draak.	.....	A. Smit.	...	...
„	„	Java.	.....	H. F. Bernoster.	...	...
Nederlandsche	Bark	P. Schoenmakers.	371	J. J. van Varelen.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Schip	Three Bells.	301	J. Simpson.	Nederland.	id.
„	„	Majestic.	251	J. Jones.	id. in rep.	id.
„	„	Edouard Marie.	258	A. von der Kolf.	...	id.
Nederl. Ind.	Stooms.	Kraton.	28	J. Martens.	In Reparatie.	W. Cores de Vries.
„	„	Padang.	181	....	id.	id.
„	„	Ambon.	183	W. Vogel.	Moluccos.	id.
„	Stoomb.	Oenarang.	123	H. Kramer.	...	id.
Nederlandsche	Bark	Quartet.	339	Z. Mulder.	Nederland.	B. J. van Eck & Co.
„	„	Jeannette & Cornelia.	256	J. Verhoeven.	id.	Schimmelpenninck & Co.
„	„	Eersteling.	384	C. de Zeeuw Bagchus.	id.	id.
„	„	Voornit.	350	W. C. Kool.	id.	id.
„	Schip	van Galen.	323	C. B. Brandligt.	id.	id.
„	Bark	Hugo Grotius.	356	F. Vogelsang.	id.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	„	Cornelia Hendrika.	306	J. J. Swart.	id.	id.
„	„	Zeemanshoop.	376	G. N. R. Phoff.	id.	id.
„	„	Cornelis Gips.	343	F. H. A. Loos.	id.	B. Kopersmit & Co.
„	„	Fagel.	314	J. A. Knaap.	id.	id.
„	Brik	Gebroeders.	178	C. de Groot.	id.	B. van Leeuwen & Co.
„	Bark	Postiljon.	192	W. van Someren Greve.	Golf van Perzie.	P. Kervel & Co.
„	„	Passaroeang.	291	J. C. Strootman.	In Reparatie.	E. Ten Brinck & Co.
„	„	Aletta Augusta.	156	J. A. Tinhalt.	Nederland.	id.
„	Schip	Prins van Oranje.	478	J. Hensing.	id.	id.
„	Bark	De Tweeling Zusters.	173	F. de Jong.	id.	Mc. Lennan & Co.
„	Schoen.	Bella.	13	A. N. Rietberg.	...	...
„	Bark	L'Amitié.	99	J. Huwart.	...	...
„	„	Jhr. Mr. v. d. Wall van Puttershoek.	328	K. F. Lammerts.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
					...	

Aan- en Uitvoer te Soerabaja van den 3den November 1862.

INVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Zeemanshoop*, gez. P. HAFF.

32 pk. touwwerk, MATHIEU EBBS RUIJS & Co.

50 hammen, 3 kn. groentens, 20 vt. meel, GEZAGVOERDER.

Van Macassar per het Nederl. schip *Eduard Marie*, gez. A. VAN DER KOLFF.

91 kn. cherry cordial, 3 kn. manufacturen, P. KERVEL & Co.

1 kt. manufacturen, ADAM & Co.

1 ks. roode visch, R. MULLER.

2 paarden, Mr SLINGELANDT.

1103 24 pic. rotting, N. H. M.

73.95 pic. was, LIEMPIKSIOE.

56.78 pic. was, TANG BANG PIOE.

Van Batavia en Samarang per de Ned. stoomb. *Oenarang*, gez. KRAMER.

4 kn. provisiën, 17 kn. manufacturen, FRASER EATON & Co.

2 ks. cognac, VAN REES.

4 kn. manufacturen, 1 kt. div. monsters, J. F. VAN LEEUWEN & Co.

1 kt. katoen-zaad, 1 kt kramerijen en goudwaren, SCHIMMELPENNINCK & Co.

2 kn. inhd. rijtuig- passement, MAJOR MATZEN & Co.

5 kn. manufacturen, B. VAN LEEUWEN & Co.

2 kn. „ ARNOLD EN ZONEN.

5 kn. glaswerk, 6 kn. wijn, 2 kn. modewaren, 1 kt. worst, 1 kt. monsters, E. TEN BRINCK & Co.

1 kt. organdie, 1 kt. waaijers, 1 kt. kramerijen, THOMAS & Co.

1 kt. manufacturen, GUMPRICH & STRAUSS.

2 vt. ijzerwerk, 3 vt. glaswerk, ORDER.

4 pic. was, 13 kn. kramerijen, ARABIEREN en CHINEZEN.

UITVOER.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Oentoong* gez. KANG SOMTIANG.

1 kt. manufacturen, HILL BROEKMAN & Co.

1 „ „ GUMPRICH & STRAUSS.

4 kn. thee, 1 pic. suiker, TJAN LIAT.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 *f* 14½ .—
WISSELKOERS *f* 103 %.—

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de REDACTIE zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.